

TRANZICIJE, PROMJENE I OTPORI

*kako pripremiti udomljeno dijete i
udomiteljsku obitelj na izlazak
djeteta iz skrbi*

Ivana Jeđud, 2010

TRANZICIJE

- Pojam tranzicija označava **prijelaz** iz jedne faze u drugu, iz jednog oblika/ uređenja u drugo
- Prilikom tih prijelaza ljudi se više ili manje mijenjaju, odnosno tranzicije zahtijevaju i diktiraju određene **promjene**

JESTE LI IKADA BILI U TRANZICIJI?

- *...jeste, jeste....i opet ćete biti..... 😊*
- Prva tranzicija u životu pojedinca je **rođenje**
- Zatim slijede redovne i normativne faze:
vrtić, škola, srednja škola, fakultet,
zaposlenje, mijenjanje posla...mirovina....
- Djetinjstvo, pubertet, adolescencija, odraslo
doba, zrelo doba, starost
- Udaja, rođenje djece....i **njihove tranzicije**

I JOŠ TRANZICIJA...

- **Društvene** (npr. promjene u društvenom uređenju, politici, gospodarstvu)
- **Situacijske** (npr. odluka da se bavite udomiteljstvom)

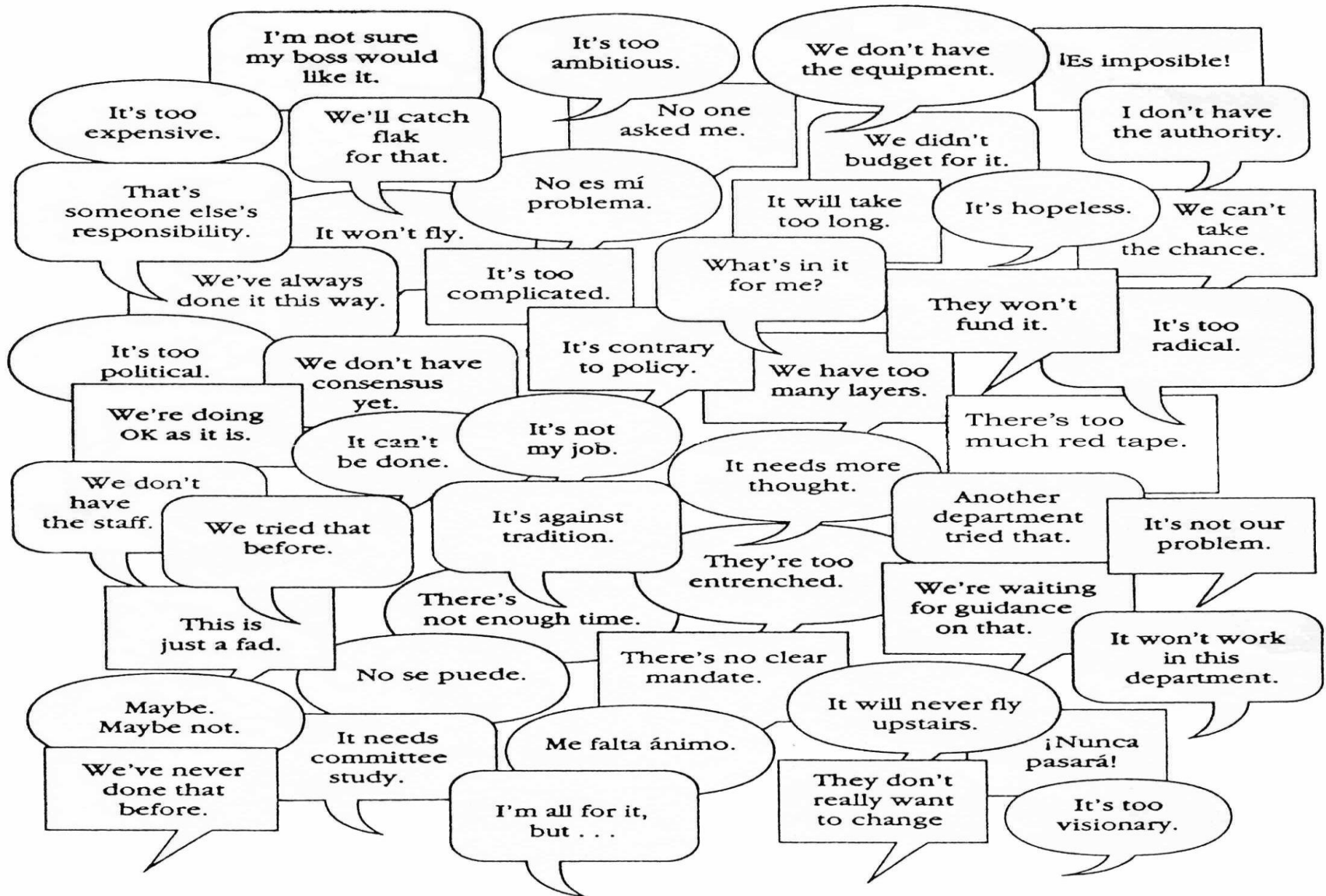
tranzicije
zahtijevaju i
diktiraju
određene
promjene

O promjenama za početak

- Preživjeti neće najsnažniji niti najpametniji, već **promjenama najprilagodljiviji** (Darwin)
- Samo **mijena stalna jest** (Preradović)

50 Reasons Not To Change

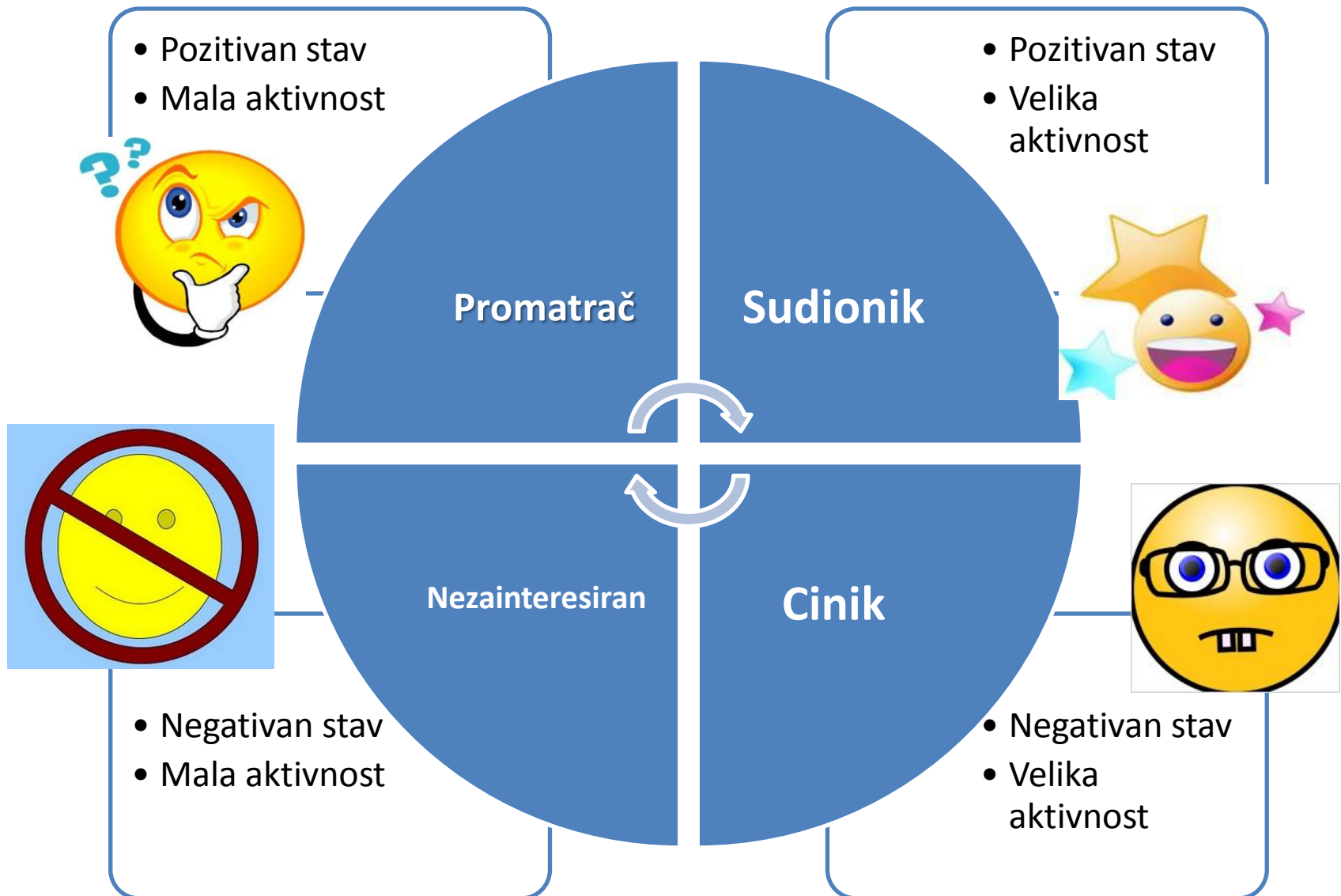

Činjenice o promjenama

- Promjene nisu iznimka
- Promjene mogu biti bolne
- Promjene su relativne
- Ne možemo kontrolirati većinu promjena koje će na nas utjecati
- **Promjenama je moguće upravljati**

Odnos ljudi prema promjenama

Promjene prilikom dolaska/ odlaska djeteta iz udomiteljske obitelji

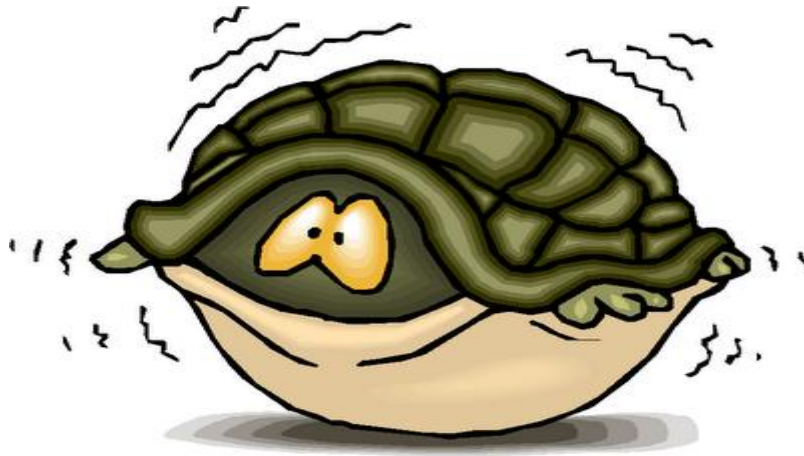

- **Formalna**- vezano uz sustav (koje su procedure određene zakonom)
- **Obiteljska**- vezano uz udomiteljsku obitelj kao cjelinu (kako obitelj prihvaća novog člana i kako prihvaća činjenicu da jedan član odlazi iz obitelji)
- **Emocionalna**- vezana uz same udomitelje ali i njihove članove obitelji (kako emocionalno reagiramo na dolaske i odlaske djece, što nas rastužuje, što nas veseli)

PROMJENE ponekad (često) uzrokuju OTPORE

- **Strah** od nepoznatoga (promjene) – što će biti sa mnom, s mojom obitelji?
- **Gubitak** odnosa, pozicije
- **Nedoraslost** –nesposobnost (prijeđen prag nesposobnosti)
- **Ogorčenje** –ne mogu vjerovati da to meni rade
- **Lijenost** –opiranje napornom radu

- Otpor = **strah od promjene**
- Mlada osoba osvještava neke svoje emocije, razmišljanja, brige što može ponekad biti vrlo nelagodno i bolno
- Djeca i mladi – **nedobrovoljni korisnici**
– često **ne vide potrebu za promjenom** --- → vjerojatnost većeg otpora

ADOLESCENCIJA

- Adolescenti i adolescencija-stanje otpora
- Potreba za promjenom u okolini i kod samog sebe sklonost zadržavanju postojećeg stanja (*“Ja sam takav i gotovo!”*)
- Snažna potreba za zadržavanjem ravnoteže (makar i nezdrave i nefunkcionalne)

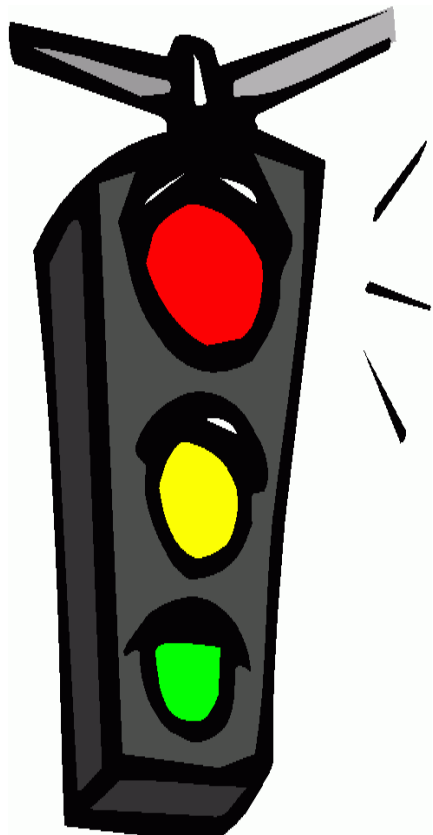
u12067050 fotosearch.com

Manifestacija otpora

- Nesudjelovanje
- Poricanje
- Nevjerovanje
- Frustracija
- Optuživanje drugih
- Malodušnost
- Neprijateljstvo
- Sabotaža
- Žaljenje za starim sustavom

Što otpori mogu govoriti?

- **Otpor = signal** (udomiteljima, članovima obitelji, stručnjacima)
- **“Signalizira” se:**
 - ✓ da se nešto zbiva s mladom
 - ✓ da se nešto zbiva na razini međusobnih odnosa u udomiteljskoj obitelji
 - ✓ da se nešto zbiva s obitelji kao cjelinom
 - ✓ da se nešto zbiva u okolini

ODRASLI KAO IZVOR OTPORA

- **Odrasli kao izvor otpora-** stil komunikacije, nestrukturiranost, nedosljednost, predrasude, nestrpljivost/ netolerantnost prema tempu promjena kod mlade osobe, premala osjetljivost na potrebe mlade osobe
- **ZAMKA ZA UDOMITELJE-** Otpori kod djece i mladih se shvaćaju na **osobnoj razini**
a ne kao profesionalni izazov i signal djeteta

KAKO RADITI S OTPORIMA KOD MLADIH?

- *3 mogućnosti*

Ignoriranje otpora

Otpor prema otporu

Suradnja s otporom

Kako **suradivati** s otporima?

- Otpori se smatraju **dobrim** (zdravim) procesom (***otpor kao poklon***)

- Važno je

- ✓ Uočiti da je mlada osoba u otporu

- ✓ Uočiti način na koji to manifestira

- ✓ Utvrditi što odbija (prema čemu je u otporu)

U radu s otporima **dobro je**:

- ✓ aktivno slušati (i promatrati) – izgradnja povjerenja
- ✓ uvažavati viđenje i stav mlade osobe
- ✓ uvažavati strah od promjene (ne negirati ga)
- ✓ pozivati na suradnju

ŠTO JE POTREBNO raditi ZA PROMJENE

- Biti osjetljiv na promjene
- Razumjeti potencijal dobitaka ili gubitaka koji promjena donosi
- Objektivno sagledati što će se zaista promijeniti
- Orijentirati se na dobitke
- Fleksibilno reagirati na promjene
- Postaviti jasno definirane, realne ciljeve
- Osigurati stjecanja znanja i vještina
- Preuzet odgovornost
- Motivirati druge
- Brinuti o sebi i svom dobrostanju
- (Dobro) se nositi sa stresom

IZLAZAK IZ SKRBI- KAKVA JE TO TRANZICIJA?

→ Trostruka tranzicija

- Osobna vezana uz dob (dijete-odrasli)
- Društvena (promjene u društvu)
- Situacijska (izlazak iz skrbi)

→ Rizik od isključenosti

- društvene
- ekonomske
- kulturne...

PRIPREMA ZA SAMOSTALNI ŽIVOT **ili kad dijete odlazi iz udomiteljske obitelji**

univerzalna ili specifična

RAZINE DJELOVANJA

Financijska i materijalna pomoć

**Učenje za život -
psihoedukativni programi**

**Potreba za rješavanjem problema i na
zakonodavnoj razini**

MODELI PROGRAMA PRIPREME ZA SAMOSTALNI ŽIVOT

STAMBENE ZAJEDNICE

TRENING ŽIVOTNIH VJEŠTINA

MENTORIRANJE – individualni pristup

